

בש"פ 6244/14 - העורר בבש"פ 6244/14, העורר בבש"פ 6251/14, ויקטור פרץ, מוטי גיגי נגד המשיבה, מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 6244/14

בש"פ 6251/14

כבוד השופט צ' זילברטל

לפני:

ויקטור פרץ

העורר בבש"פ 6244/14:

מוטי גיגי

העורר בבש"פ 6251/14:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
בתיק מ"ת 14-04-21297 שניתנה ביום 17.9.2014
על ידי כב' השופטת דניאלה שריזלי

כ"ז באלול התשע"ד (22.9.2014)

תאריך הישיבה:

עו"ד ירון גיגי; עו"ד ירום הלוי
עו"ד יצחק איצקוביץ; עו"ד אופירה אבן-חשן
עו"ד לינור בן-אוליאל

בשם העורר בבש"פ 6244/14:

בשם העורר בבש"פ 6251/14:

בשם המשיבה:

החלטה

1. העוררים בשני העררים שבכותרת, שהדיון בהם אוחד, הם שניים מתוך 16 נאשמים בכתב אישום שהוגש לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. לצורך הליכי המעצר עד לתום ההליכים קיימת רלוונטיות לכך שהעוררים מואשמים בעיקרו של דבר בעבירות של סחיטה באיומים וקשירת קשר לביצוע פשע, זאת בצד מספר עבירות נוספות, שאין להן משקל משמעותי במסגרת שיקולי המעצר. העורר בבש"פ 6244/14 (להלן: פרץ) הוא הנאשם מס' 6 בכתב האישום והעותר בבש"פ 6251/14 (להלן: גיגי) הוא הנאשם מספר 3. במרכז הפרשה בה עוסק כתב האישום עומד הנאשם מס' 1 בכתב האישום (להלן: חייא). עם הגשת כתב האישום, הוגשה גם בקשה למעצר העוררים עד לתום ההליכים. לאחר שבית המשפט המחוזי (כב' השופט ע' מודריק) הורה על מעצרו ודחה את בקשתם להכנת תסקירי מעצר, הגישו העוררים עררים לבית משפט זה (בש"פ 5265/14 ובש"פ 5283/14), וביום 13.8.2014 ניתנה החלטתי בעררים אלה. במסגרת החלטה זו פורטו כל הנתונים הרלוונטיים, תוארו האישומים המיוחסים לעוררים, נסקרו עיקרי הראיות שביסוד אותם אישומים ולבסוף הוחלט כי בידי המשיבה ראיות לכאורה להוכחת המיוחס לעוררים וכי קמה עילת מעצר נגדם. לצורך ההחלטה דנא איני רואה לנכון לחזור על כל הנתונים הנ"ל ויש לקרוא את ההחלטה דנא כהמשך להחלטה מיום 13.8.2014. בהחלטה האמורה הוריתי על הגשת תסקירי מעצר בעניינם של העוררים, תוך הדגשת היותם של העוררים "עושי דברו של אדם מסוכן, שביצעו לכאורה מעשים שניתן להוסיף ולבצעם גם במסגרת מעצר בית מפקח כהלכה וגם כאשר חייא נתון במעצר". מאידך גיסא הודגש בהחלטה, כי עברו של גיגי, יליד 1980, נקי; כי לפרץ, יליד 1960, שתי הרשעות שאינן רלוונטיות; כי חלק ניכר מהמעורבים בפרשה כבר שוחררו וכי מעשי הסחיטה שיוחסו לעוררים לא היו כרוכים בהפעלת אלימות והם התמצו, בעיקר, בהזכרת שמו של חייא באוזני המתלוננים. עוד נאמר, כי קיים פוטנציאל שמשפטם של העוררים, שלצדם מואשמים עוד 14 נאשמים, יימשך זמן לא קצר. ציינתי בהחלטה האמורה, כי: "תסקירי המעצר אמורים לפרוש לעיני בית המשפט נתונים בדבר הרקע האישי והמשפחתי של העוררים, לרבות הרקע למעורבותם הלכאורית בפלילים, ולעיתים יש בנתונים אלה כדי להאיר את הנאשם באור שונה ממה שמוסק אך מעובדות כתב האישום, במיוחד שאין מדובר בעוררים בעלי עבר פלילי מכביד, ולסייע לבית המשפט להחליט אם ניתן ליתן בעוררים אמון".

2. בעקבות ההחלטה האמורה הגיש שירות המבחן למבוגרים תסקירי מעצר בעניינם של העוררים ובשניהם המליץ על שחרורם בתנאים. נוכח האמור בתסקירים התקיים דיון נוסף בבית משפט קמא ובסיומו החליט בית המשפט המחוזי (כב' השופטת ד' שריזלי) להותיר את העוררים במעצר. בית המשפט ציין בהחלטתו, בין היתר, כי לא מתקיימות עילות המצדיקות עיון חוזר בהחלטת המעצר, למעט חלוף הזמן (העוררים עצורים כששה חודשים). עוד קבע בית המשפט, כי אינו מתרשם שתסקירי המעצר "מלמדים על נטרול המסוכנות באמצעים המוצעים", כי ניתן להבין מהתסקירים ש"עוצמת הסיכון הקונקרטי ביחס לשני [עוררים] לא פגה, כי ל[עוררים] קושי בהצבת גבולות", וכי פרץ נוטה לצמצם מאחריותו. בית המשפט גם הזכיר את האפשרות שהעלה שירות המבחן (ושלא נטענה על-ידי המשיבה) בדבר סיכון של הימלטות מאימת הדין. על החלטה זו הוגשו העררים דנא.

3. מטבע הדברים הדגישו באי כוח העוררים את הנתונים החיוביים המצויים בתסקירים, אשר בית המשפט המחוזי לא התייחס אליהם כלל ועיקר. עוד נטען, כי בפני בית המשפט המחוזי לא עמד הליך של עיון חוזר בהחלטת המעצר, אלא שלב נוסף של הדיון בבקשה המקורית למעצר העוררים עד לתום ההליכים, שהתקיים נוכח החלטתי מיום 13.8.2014. מנגד עמדה המשיבה על הסיכון הנלמד מעובדות כתב האישום, כמו גם מהתסקירים, והמתמחה בקשר שבין העוררים לבין חייא. נאמר, כי העוררים חשים מחויבות לחייא והם חוששים ממנו, ועל כן גלום סיכון בשחרורם, גם בתנאי מעצר בית. באת כוח המשיבה גם הזכירה קיומו של כתב אישום נוסף התלוי ועומד נגד פרץ, בגין עבירת אלימות.

דיון והכרעה

4. לאחר עיון בתסקירי המעצר ולאחר ששקלתי את טענות הצדדים ראיתי לנכון לקבל את העררים ולהורות על שחרור העוררים, בכפוף לבחינת המפקחים המוצעים על ידי בית משפט קמא וקביעת ערבויות נוספות על ידו על פי שיקול דעתו.

5. עיון בתסקירים מלמד, לטעמי, כי אין בפנינו עוררים הנטועים בעשייה העבריינית. מדובר בבעלי משפחות ומקורות פרנסה לגיטימיים, שנקלעו לקשר בעייתי ובעל השלכות מסוכנות עם אותו חייא, אך מעבר לו אין לאפיינם כעוברי חוק וכנאשמים שלא ניתן ליתן בהם אמון שיקפידו על תנאי השחרור. כאמור, בית המשפט המחוזי מצא שלא לאמץ את המלצת שירות המבחן, אך דעתי בעניין זה שונה.

באשר לפרץ מציין שירות המבחן, כי הגם שקיים סיכון מסוים בשחרורו (נוכח העובדה שבנו וחלק מאחיו מתגוררים בארצות הברית), סיכון המצריך רמת פיקוח הדוקה ומערכת תמיכה משמעותית של מפקחים, ניתן לסמוך על המפקחים המוצעים, אשר הם "אנשים נורמטיביים" המחויבים לפרץ ויכולים להוות גורם מציב גבול עבורו. מהתסקיר עולה כי פרץ תפקד באופן חיובי לאורך השנים, כאדם מסור למשפחתו ולסובבים אותו. שירות המבחן עמד על מחויבותו המיוחדת של פרץ לבתו הנכה השוהה במסגרת חוץ ביתית ועל תחושת הבושה שחש פרץ אל מול הקרובים לו נוכח הסתבכותו בפלילים. אכן, שירות המבחן לא התעלם מקשיים ובעיות, ובהם נטייתו של פרץ לצמצם מאחריותו, אך בסופו של דבר המליץ על שחרורו לביתו בפיקוח המפקחים המוצעים וגם באמצעות איזוק אלקטרוני.

באשר לגיגי נאמר בתסקיר, כי הוא אב לשני ילדים קטנים וטרם מעצרו עבד בעיריית רמת גן בשירות הוטרינרי, וכן בעסקים שבבעלות המשפחה. שירות המבחן תיאר את נסיבות ההיכרות שבין גיגי לבין חייא, על רקע טיפול בכלבים שבבעלות חייא וכיוון שגיגי עוסק בטיפול בכלבים גם לפרנסתו. שירות המבחן הגיע למסקנה, כי נשקפת מגיגי "רמת סיכון נמוכה להישנות עבירות אלימות בעתיד, שתוצאותיהן הצפויות עשויות להיות בדרגה חומרה נמוכה אף הן". לא ראוי להתעלם ממסקנה חד משמעית זו. גיגי מבין את משמעות ההליך המשפטי המתנהל נגדו, כמו גם את משמעות מעצר הבית והסנקציה שתוטל עליו במקרה של הפרה. בתסקיר צוין במיוחד רצונו של גיגי לצמצם את הפגיעה במשפחתו והחשיבות מבחינתו של הקשר עמה. על רקע האמור המליץ שירות המבחן על שחרורו של גיגי בפיקוח מפקחים שנמצאו על ידו ראויים (ללא צורך באיזוק אלקטרוני).

6. כאמור, מהתסקירים מצטיירת תמונה של אנשי משפחה המייחסים חשיבות לצמצום הפגיעה בבני משפחותיהם, מה שיוצר תשתית ראשונית למתן אמון בהם שלא יפרו את תנאי השחרור. מדובר בעוררים שלא היו מעורבים עד כה בפלילים (מעבר לשתי הרשעות קודמות הרשומות לחובתו של פרץ ושאין להן משקל לצורך החלטה זו). אין לכחד כי מערכת היחסים שנוצרה בין העוררים לבין חייא, אשר הביאה אותם למעורבות בעשייה עבריינית, מלמדת על מסוכנות שאין להקל בה ראש. ואולם, התרשמתי, כפי שגם התרשם שירות המבחן, שניתן להתגבר במידה סבירה על מסוכנות זו על ידי קביעת תנאי שחרור קפדניים. לכך יש לצרף את האפשרות הסבירה שמשפטם של העוררים לא יהיה קצר, כמו גם את העובדה שהעוררים שוהים במעצר תקופה ממושכת יחסית, לראשונה בחייהם, וניתן להניח כי יש לכך השפעה מצננת. עם זאת, ראוי שהפיקוח על שני העוררים, ולא רק על פרץ, יכלול גם איזוק אלקטרוני.

7. בשולי הדברים אוסיף, כי איני סבור שהיה מקום לדון בבקשת העוררים לאמץ את המלצות שירות המבחן, כבבקשה לעיון חוזר. בית המשפט המחוזי דן בחוליה נוספת של הבקשה המקורית למעצרו של העוררים עד לתום ההליכים, לאחר שבית משפט זה החליט להורות על הגשת תסקירי מעצר ולאחר שתסקירים אלו הוגשו. מכאן שאיני

סבור שהעוררים היו אמורים להצביע על שינוי נסיבות שיצדיק לשקול מחדש את מעצרם.

8. לסיכום: העררים מתקבלים. ניתן יהיה לשחרר את העוררים למעצר בית על פי התנאים שעליהם המליץ שירות המבחן בתסקירי המעצר (ובתוספת אזוק אלקטרוני גם במקרה של גיגי), אך זאת לאחר שבית המשפט המחוזי יתרשם באופן בלי אמצעי מהמפקחים המוצעים ויחליט האם יש מקום לאשרם, ולאחר שבית המשפט המחוזי יקבע ערבויות כספיות וערבויות אחרות להבטחת העמידה בתנאי השחרור, כמו גם ההתייצבות למשפט ולריצוי העונש. בית המשפט המחוזי יורה גם את כל הנחוץ בקשר עם התקנת הפיקוח האלקטרוני על שני העוררים.

בהתחשב בראש השנה הקרב, מתבקש בית המשפט המחוזי לעשות כל שניתן על מנת שהדיון האמור יתקיים כבר מחר, כדי שככל שהדבר מתאפשר ניתן יהיה לשחרר את העוררים עד לכניסת החג.

ניתנה היום, כ"ז באלול התשע"ד (22.9.2014).

ש ו פ ט
